

Nazwa instytucji

Książnica Cieszyńska

Tytuł jednostki/Tytuł publikacji

"Tablica obliczania składek i zasiłków pieniężnych obowiązująca
Kasy chorych od 1. stycznia 1921 r...."

Liczba stron oryginału

2

Liczba plików skanów

3

Liczba plików publikacji

3

Sygnatura/numer zespołu

TR 089.018

Data wydania oryginału

Ok. 1920

Projekt/Sponsor digitalizacji

Dofinansowano ze środków WPR Kultura+

Ministerstwo
Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego.

NARODOWY
INSTYTUT
AUDIOWIZUALNY

KULTURA+

W sprawach tego działu
odnosić się należy do
Komisji Związku Kas
chorych Małopolski i
Śląska
L. W. O. W.
ul. Kopernika 1. 26, II. p.

OCHRONA PRACY

Dział poświęcony sprawom ochrony i ubezpieczeniu pracujących.

Wychodzi
raz na tydzień
jako organ
Komisji Związku Kas
dla chorych.

Tablica obliczania składek i zasiłków pieniężnych obowiązująca Kasy chorych od dnia 1. stycznia 1921.

Grupa zarobkowa	d a z a r a b i a j ą c y c h						Płaca ustawowa wynosi dziennie	Skł a ' k a z a j e d e n t y d z .			Opł a t a m i e s w y o s i s t o s o w n i e d o i ł o ś c i t y g o d n i						Grupa zarobkowa	Dzienny zasiłek w chorobie, płatny od 3 dnia po za chorow. aż do 9 tygodnia	Zasiłek p o g r z e - b o w y
	w m a r k a c h							Czł on - kowie 2/5	Praco - dawca 3/5	Razem	z a 4 t y g o d n i e			z a 5 t y g o d n i					
	dziennie		tygodnio - w o		miesięcznie	Czł on - kowie 2/5					Praco - dawca 3/5	Razem	Czł on - kowie 2/5	Prac - dawca 3/5	Razem				
	po - nad	do	po - nad	do												po - nad			
I.	—	4	—	24	—	100	3	—55	—85	140	220	340	560	275	425	700	I.	180	93
II.	4	6	24	36	100	150	5	—90	140	230	360	560	920	450	700	1150	II.	300	105
III.	6	8	3	48	150	200	7	130	190	320	520	760	1280	650	950	1600	III.	420	147
IV.	8	10	48	60	200	250	9	165	255	420	660	1020	1680	825	1225	2100	IV.	540	189
V.	10	12	60	72	250	300	11	200	300	500	800	1200	2000	1000	1500	2500	V.	660	231
VI.	12	16	72	96	300	400	14	255	380	635	1020	1520	2540	1275	1900	3175	VI.	840	294
VII.	16	20	96	120	400	500	18	325	495	820	1300	1980	3280	1625	2475	4100	VII.	1080	378
VIII.	20	24	120	144	500	600	22	400	600	1000	1600	2400	4000	2000	3000	5000	VIII.	1320	462
IX.	24	30	144	180	600	750	27	490	740	1230	1960	2960	4920	2450	3700	6150	IX.	1620	567
X.	30	36	180	216	750	900	33	600	900	1500	2400	3600	6000	3000	4500	7500	X.	1980	693
XI.	36	42	216	262	900	1050	39	710	1065	1775	2840	4260	7100	3550	5325	8875	XI.	2340	819
XII.	42	48	252	308	1050	1200	45	820	1230	2050	3280	4920	8200	4100	6150	10250	XII.	2700	945
XIII.	48	56	288	352	1200	1400	52	945	1420	2365	3780	5680	9460	4725	7100	11825	XIII.	3120	1092
XIV.	56	64	336	408	1400	1600	60	1090	1640	2730	4360	6460	10920	5450	8200	13650	XIV.	3600	1260
XV.	64	74	408	492	1600	1850	69	1255	1885	3140	5020	7540	12560	6275	9425	15700	XV.	4140	1449
XVI.	74	86	444	516	1800	2150	80	1455	2185	3640	5820	8740	14560	7275	10925	18200	XVI.	4800	1680
XVII.	86	100	516	600	2100	2500	93	1690	2540	4230	6760	10160	16920	8450	12700	21150	XVII.	5580	1953
XVIII.	100	114	600	684	2500	2850	107	1950	2920	4870	7800	11680	19480	9750	14600	24350	XVIII.	6420	2247
XIX.	114	130	684	780	2850	3250	122	2220	3330	5550	8880	13320	22200	11100	16650	27750	XIX.	7320	2520
XX.	130	150	780	900	3250	3750	140	2550	3820	6370	10200	15280	25480	12750	19100	31850	XX.	8400	2940
XXI.	150	170	900	1020	3750	4250	160	2910	4370	7280	11640	17480	29120	14550	21850	36400	XXI.	9600	3360
XXII.	170	200	1020	1200	4250	5000	185	3265	5050	8315	13460	20200	33660	16825	25250	42075	XXII.	11100	3885
XXIII.	200	—	1200	—	5000	—	200	3640	5460	9100	14560	21840	36400	18200	27300	45500	XXIII.	12600	4200

Kasy chorych muszą pouczyć ogół pracodawców i pracowników o zmianie ustawy o kasach chorych. W tym celu doręcza każdemu pracodawcy i w inny sposób możliwy do wiadomości publicznej podadzą następujące obwieszczenie, którego odpowiednią ilość egzemplarzy otrzymać mogą od Komisji związkowej.

Obwieszczenie.

Sejm ustawodawczy uchwalił dnia 19. maja 1920 r. ustawę o ubezpieczeniu na wypadek choroby. Ustawa ta, zmieniająca zasady ubezpieczenia w Kasach chorych, wchodzi — w myśl rozporządzenia Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej z dnia 18. czerwca 1920 — w Małopolsce od 1. stycznia 1921 w życie. Wobec tego podaje się do wiadomości obowiązujące od dnia 1. stycznia 1921 najważniejsze przepisy:

I. 1) Skoro Kasa chorych rozpocznie działalność na podstawie powołanej ustawy, winne wszystkie kasy chorych w tym okręgu, a więc korporacyjne, fabryczne, zarejestrowane i dla uczniów zawiesić swoją działalność, przystąpić do likwidacji, a członkowie tychże stają się członkami powiatowej Kasy chorych.

2) Wszyscy dotychczas na podstawie austriackiej ustawy zwolnieni od obowiązku ubezpieczenia podlegają od 1. stycznia 1921 począwszy ubezpieczeniu, gdyż w myśl art. 3. powołanej ustawy należą obowiązkowo do Kasy chorych wszystkie osoby bez różnicy płci, zatrudnione na podstawie stosunku roboczego lub służbowego, a w szczególności robotnicy, pomocnicy, czeladnicy, terminatorzy, praktykanci, dozory, maszyniści, pracownicy i urzędnicy biurowi, technicy, kierownicy i dyrektorzy zatrudnieni w przemyśle, rzemiośle, górnictwie, handlu i komunikacji; pracownicy banków, magazynów, zakładów handlowych, technicznych, sklepów, zakładów gastronomicznych, hoteli, aptek, biur, wydawnictw i czasopism, pracownicy widowisk publicznych i orkiestr oraz wszelkich instytucji, stowarzyszeń społecznych, religijnych, dobroczynnych i zawodowych; osoby zatrudnione w przedsiębiorstwach samorządowych i państwowych, oraz praco-

wnicy i funkcjonariusze samorządów i państwa; robotnicy i pracownicy rolni i leśni, zarówno stali jak i sezonowi; pracownicy, nauczyciele i wychowawcy wszelkich zakładów naukowych i wychowawczych; służba domowa, niestale zatrudnieni chałupnicy i osoby z nimi pracujące. Dyrektorom naczelnym i dyrektorom prokurentom zastępującym bezpośrednio właścicieli przysługuje prawo zwolnienia się od obowiązku ubezpieczenia, o ile ich zarobek przekracza 30.000 Mp. rocznie. Urzędnicy państwowi, powołani nie na podstawie umowy pracy, lecz przez nominację, nie podlegają obowiązkowi ubezpieczenia.

3) Ubezpieczenie na wypadek choroby w innych instytucjach ubezpieczeniowych nie zwalnia od obowiązku należenia do Kasy chorych.

4) Pracodawcy obowiązani są w ciągu 3 dni od daty przyjęcia lub zwolnienia pracownika zawiadomić o tem Zarząd Kasy. Zawiadomienie takie winno zawierać oprócz firmy i nazwiska ubezpieczonego, datę i miejsce jego urodzenia, pełny zarobek dzienny, tygodniowy lub miesięczny, stan cywilny wraz z wymienieniem osób będących na wyłącznym utrzymaniu ubezpieczonego. Do zarobku ubezpieczonych oprócz pensji lub płacy zaliczyć należy wszelkie świadczenia w gotówce i w naturze (dodatki, mieszkanie i t. d.)

5) Członkowie obowiązkowi płacą 2/5 przypadającej za nich składki, pracodawcy zaś 3/5. Pracodawca obowiązany jest dać 1/5 składki, otrzymaną z Kasy chorych, do przejrzenia każdemu z swych pracowników Zarządowi Kasy chorych przysługuje prawo przeglądania list płacy i ksiąg handlowych, które określają ilość zajętych pracowników i wysokość ich zarobków. Od pracodawców, którzy nie zgłoszą podlegającego ubezpieczeniu, Zarząd Kasy ściaga składki od dnia wstąpienia do pracy, oprócz tego ma prawo nałożyć na pracodawcę obowiązek zapłacenia jedno do pięciokrotnej kwoty zaległych wkładek. Władza administracyjna na wniosek Zarządu może także orzekać kary pieniężne do 300 Mp., a pracodawca, o ile w ciągu 5 tygodni po upływie terminu płatności nie uścieli składek, potrąconych z zarobków pracowników, odpowiadać może przed właściwym sądem karnym jak

za przywłaszczenie. (art. 96).

II. 1) Świadczenia: Z chwilą ubezpieczenia prawo do pomocy Kasy chorych ma nie tylko pracujący, ale także cała rodzina z nim zamieszkała, o ile jest na wyłącznym utrzymaniu ubezpieczonego.

2) Oprócz pomocy lekarskiej i leków udziela Kasa chorych zasiłku, stosownie do wysokości wniesionych opłat od 1.80 do 120 M dziennie. Członkiniom położnicom udziela się pomocy lekarskiej i położniczej, a nadto zwiększony zasiłek od 3 do 2.0 Mp. dziennie przez 8 tygodni, z których 6 przypadając musi po położeniu. Karmiącym matkom wypłaca Kasa nadto przez 12 następnych tygodni zasiłek w kwocie po 5 Mp. dziennie.

3) Zasiłek pogrzebowy wynosi stosownie do opłaty, od 93 Mp. do 420 Mp.

4) Rodzina członka — o ile jest na jego wyłącznym utrzymaniu — ma prawo do bezpłatnej pomocy lekarskiej i leków przez 13 tygodni, do pomocy położniczej, do zasiłku dla karmiących i do leczenia szpitalnego na koszt Kasy chorych. Gdy członek rodziny ubezpieczonego umrze, należy się połowa zasiłku pogrzebowego ubezpieczonego.

W wykonaniu rozporządzenia Ministerstwa Pracy i Opieki społecznej wzywa Zarząd Kasy chorych powiat. uprasza PT. Prac., aby po myśli art. 15 ustawy z dnia 19. maja 1920 Nr. 41 Dz. u. Rz. 272 podali tutejszej Kasie chorych wykaz wszystkich przez siebie zatrudnionych urzędników i robotników najdalej w przeciągu dni 8 z dokładnym oznaczeniem rzeczywistych zarobków, a to celem zaliczenia ubezpieczonych do nowej grupy zarobkowej w myśl powołanej ustawy. Do wykazu musi być także dołączony spis imienny członków rodziny każdego ubezpieczonego, o ile oni są na wyłącznym utrzymaniu ubezpieczonego.

Ponieważ wykaz ten ma służyć do wliczenia członków stosownie do ich zarobków do odpowiedniej grupy płacy, uprasza się o ścisłe podanie zarobków. Druków do zgłoszeń potrzebnych dostarczy Kasa chorych po cenie kosztu. Wysokość opłat i świadczeń wykazuje szemat umieszczony powyżej. — Podstawą obliczenia opłat jest — w myśl art. 46. II. powołanej ustawy — 6 1/2% płacy ustawowej.

Socjaliści francuscy a moskiewska III. międzynarodówka.

Przed kongresem socjalistycznym, na którym socjaliści francuscy mają oświadczyć się co do wstąpienia do III. międzynarodówki, publikuje „Humanite“, która z takim entuzjazmem wciąż pisała o bolszewizmie, bolszewikach i moskiewskiej międzynarodówce, następujący znamienity artykuł:

Kiedy przyjaciele nasi, Cachin i Frossard, wrócili z Rosji, zalecali nam z entuzjazmem wstąpienie do III. międzynarodówki.

Wielu z pomiędzy nas stało na stanowisku, że należy pierwiej zastanowić się i poznać warunki przystąpienia. Przesłano nam 9 warunków, między którymi figurowały rozpoczęcie oprócz legalnej akcyi, pracy nielegalnej, tworzenie tajnych stowarzyszeń i cały szereg śmiesznych zgodań rzeczy.

Znaleźliśmy się w obliczu socjalizmu, który nie zawiera w sobie nic marksowskiego, albowiem teoria siły nie absolutnie wspólnego nie ma z teorią gwałtów i buntów; bomby i sztylety oraz tylu innych środków, używanych dawniej w celach rewolucyjnej politycznej: dla pozbycia się tyranów, a dziecinnych zgodań i nieskutecznych, gdy idzie o rewolucję społeczną.

Potem przyniesiono nam 21 warunków, między którymi żądano od nas, byśmy wykluczili naszych towarzyszy, byśmy walczyli z C. G. P. (Generalna konfederacja Pracy. — Red.) i nie wiedzieć co jeszcze — i oto oburzyła się prawdziwa godność naszych bojowników.

Trzeba zaiste posiadać pychę naszych „współwyznawców“ rosyjskich; być przekonanym jak wielu „dzieci ghetta“, że oni jedni są synami Dawida, tj. mesyaszami, że oni jedni posiadają „zakon prawdziwy“, aby zdobyć się na tupet podobny i powiedzieć wielkim partynom: nie wejście do międzynarodówki, chyba, gdy przyjmiecie nasze warunki i nasze sposoby poczynania sobie.

Zauważcież bowiem, że tu nie idzie bynajmniej o głosowanie za lub przeciw III. międzynarodówce: idzie przede wszystkim o przyjęcie lub nieprzyjęcie warunków.

Tylko czyści wejdą do ziemi obiecanej...

Trzeba naprzód wyrecytować artykuły wiary; ślepo podążyć za „świętym łukiem“, inaczej nie ujrzy się Syonu! - Moskwy.

Nie dziwnego, że oburzano się na te pretensje nie tylko we Francji, ale w Szwajcarii, w Niemczech, nie mówię już o Anglii, Belgii i Austrii do tego stopnia, że wszystkie wielkie partje zachodu odrzucają dziś moskiewską międzynarodówkę.

Frossard zrozumiał tedy, że należy utrzymać jedność partji i nie dzielić jej na partjki. Czyż nie wezwał w artykule z 13. października do ustalenia przede wszystkim socjalistycznej polityki?

Co do tego oczywiście wszyscy socjaliści francuscy są zgodni. W tym punkcie spotkają się wszyscy bez wyjątku.

Nie ma socjalistycznej partji bez podstawy teoretycznej, przyjętej przez wszystkich i bez taktyki przyjętej przez wszystkich, gdy raz uchwaloną została, powiedział Frossard — i każdy się na to pisze.

Ale doktryna socjalistyczna istnieje; wypracowano ją na kongresie zurychskim, który też ustalił warunki przyjęcia do międzynarodówki, wykluczając z niej anarchistów.

Doktrynę tę sprecyzowano dalej na następnych kongresach. Co się tyczy taktyki, to określono ją dla Francji w Nancy, w Tuluzie i w Amiens.

Przyszła wojna i obaliła niektóre koncepcje, ujawniła potrzebę międzynarodówki, która byłaby bardziej międzynarodówką czynu, niż międzynarodówką dyskusji i wymiany myśli.

Także i niektóre taktyki okazują się przestarzałe. Dobrze, żądamy więcej dyscypliny; ustanówmy program. Gdy przejdzie w głosowaniu, stanie się programem partyjnym i wtedy będzie można do partji przyjąć tych, którzy go uznają i w myśl jego postępować będą.

Przedłożmy ten program bratnim partynom i przygotujmy zgromadzenie międzynarodowe, na którym zjawiłaby się Moskwa i wszystkie partje, szanujące zasady tradycyjne. Niechaj każdy przywiezie swoje koncepcje, a po konfrontacji niechaj ustali się doktrynę sprecyzowaną

i jasną, światowej partji socjalistycznej.

Jeśli na kongresie naszym podobny wniosek będzie wniesiony, to z pewnością będzie miał za sobą większość naszych delegatów i będzie to dzieło pożyteczne, a nie dzieło rozłamu, którego dokonamy.

Ale przedtem odrzucić musimy warunki moskiewskie i oświadczyć naszym rosyjskim przyjacielom, że prowadząc z nimi pertraktację chcemy być traktowani na stopie równości. Międzynarodówka nie będzie wtedy tylko własnością jednych, lecz razem będziemy wołali: „Niech żyje Międzynarodówka świata“!

Wynagrodzenie lekarzy.

Sprawa wynagradzania lekarzy wywołuje często niezadowolenie w społeczeństwie. Reguluje ją uchwalona przez sejm ustawa o praktyce lekarskiej w ten sposób:

Przy wykonaniu prywatnej praktyki lekarskiej, lekarz jest uprawniony zawierać umowy o należne mu wynagrodzenie, bądź za oddzielną poradę, bądź przy obejmowaniu leczenia na czas dłuższy; jeżeli pobierane przez lekarza opłaty przewyższają normy pborów za porady i zabiegi lekarskie, ustanowione dla danego okręgu, lekarz winien uprzedzić o tem interesowanych ustnie lub wywieścić odpowiednie ogłoszenie na widocznym miejscu w pomieszczeniu, gdzie udziela swych porad.

W razie zawarcia oddzielnej umowy o wynagrodzenie za leczenie, lekarz obowiązany jest przyjąć je w wysokości odpowiadającej skalom taryfy pborów lekarskich, ogłaszanej w stałych odstępach czasu przez odnośny urząd zdrowia w porozumieniu z Izbą lekarską; na wypadek sporu lekarzowi i stronie służy prawo zwrócenia się do odnośnej Izby lekarskiej.

Za udzielanie pierwszej pomocy w nagłych wypadkach, czy to na wezwanie chorego, czy jego otoczenia, lub na żądanie państwowych władz administracyjnych i kumunalnych, chory, względnie jego rodzina — obowiązani są uiścić lekarzowi wynagrodzenie za trud i zwrócić rzeczywiste wydatki natychmiast; w razie jeżeli sam chory lub jego rodzina — nie mogą uiścić wynagrodzenia — należy się lekarzowi wynagrodzenie za trud i zwrot rzeczywistych wydatków ze strony gminy, w której chory zaniemógł.

—o—

3 nowych wydawnictw.

Artur Cwikowski. „**POD ŁUNĄ**“, powieść z r. 1918
Nakład. Ludowego Tow. Wydawniczego we Lwowie.

I.

Nad prądem życia, który wezbrał w latach ostatnich w wartki i bujny strumień, pełen wirów zdradliwych i niebezpiecznych odmetów, nachyla się twarz artysty-poety i usiłuje dać rozwiązanie szeregu współczesnych zagadnień życiowych, zbadać dzieje serc szarych, codziennych ludzi, którym sądzone było „tempore belli“ żyć, cierpieć i kochać.

Przeżyty dopiero okres burzy i zamętu nie zdołał jeszcze odsunąć się na tę odległość perspektywy, która pozwoliła na owe lata, pełne chaosu, skłębionych wypadków, patrzeć z tej wyżyny, z której dla myśliciela zarysowują się kontury tkwiącej w rzeczach ludzkich harmonii i przejawiającego się w nich immanentnie zdążania do wyższych idealnych celów. Zanim staną się wypadki najtragiczniejszych przeżyć ludzkości tematem myślowych rozstrząsań i drobnych rozważań, bierze je w swoje posiadanie sztuka i na swój sposób usiłuje ów chaos minionych wydarzeń ułożyć w takich proporcjach i nadać im to uczuciowe zabarwienie, które zapewnić winno przeżyciom ludzkim z tej ostatniej doby nieśmiertelny blask piękna.

„Powieścią z roku 1918“ nazwał Artur Cwikowski ostatnią swoją opowieść. Fabuła jej rozgrywa się na tle tych chwil przełomowych, w które obfitował ów pamiętny rok największych rozczarowań, największych wysiłków i nadziei, a który kończył się wspaniałym hejnałem radości zmartwychwstałych do nowego życia państw, powstających z gruzów i ruin strupieszających budowli, opartych na fundamencie krzywd, niewolnych

narodów, cementowanych krwią milionów ofiar i męczenników za prawo i sprawiedliwość.

Podziwiać należy w powieści „Pod Łuną“ ową zręczność autorską, cechującą utalentowanego powieściopisarza, która kazała mu arcybogata rzeczywistość, tkwiącą korzeniami w długim szeregu lat poprzednich, unaocznnić czytelnikowi w doskonałym skrócie kilka najintensywniejszych w swoich przeżyciach i najbardziej wielkich i doniosłych ze względu na ich następstwa miesięcy. Z kart tej nadzwyczajnie zajmującej powieści jak z idealnego przekroju tętniącego jeszcze pulsem spotęgowanego życia, przemawia do nas nie tylko patos podniosłych uczuć, żywionych przez hufiec szlachetnych Włodzimierzów Łyżwickich i całej kołchory innych podziemnych spiskowców, knujących w chwilach największego rozpamiętania się potwornej siły mocarstw centralnych złowrogie zamysły, mające stwierdzić, że nie brak było w Polsce ludzi, którzy nie lekali się walki nie tylko z wrogiem, ale i wyhodowaną na bezwładzie ofjentacją i światopoglądem niewolnika; przypomina się szare, przyziemne bytowanie hamletyzujących Brońskich i Byleckich usiłujących bezpłodnym filozofowaniem zamaskować swoją niezdolność do czynów; pod szkłem zjadliwej ironii występuje bez wszelkich odsłonek „robaczywe“ istnienie całej galeryi wyśmienicie narysowanych typów, jak stary Łyżwicki napędzony z urzędu za niemile sprawki, łajdaczyna, pełen jednak przywiązania do naddunajskiej monarchii i „wiedeńskiego“ cesarza, lub w kilku rysach a tak dobitnie scharakteryzowana sylwetka krakowskiego komisarza policyi, Polaka i patryoty węższego najdrobniejszy objaw niepodległościowego ruchu.

Smutna polska rzeczywistość tak w swych najszlachetniejszych objawach jak w skarlaniu mnogiej rzeszy ludzkiego robactwa, stanowi podłoże dzie-

jów miłości i grzechu pięknej Reni, bohaterki owych dni rozgrywających się pod łuną historycznych wypadków.

Powieść zaciekawia równie silnie perypetyami jednostkowych losów doskonałej galeryi typów jak sceneryą zmieniających się podówczas politycznych i wojennych wypadków. Te ostatnie określone są z mistrzostwem i zamiłowaniem, które cechować zwykło pisarzy, uprawiających dział literatury historycznej.

Interesujące więc jest już chociażby połączenie tych dwu płaszczyzn ówczesnego życia: jednostkowej o barwnych odcieniach indywidualnych różnic typów i charakterystyk i tej drugiej płaszczyzny, będącej tworzywem obiektywnych zmagających się potężnych sił historii. Podwójna trudność o którą jak o szkopuł rozbić się mogła zwarta i spójna konstrukcja powieści, została po mistrzowsku rozwiązana. Autor umiał bowiem zachować tę miarę, która nakazywała mu połączenie wspomnianych dwu płaszczyzn w taką całość, aby nie tylko nie odbiegały od siebie, ale wzajemnie się uzupełniały a z drugiej strony potrafił uchwycić trafny koloryt rozgrywających się podówczas na arenie historii wydarzeń i przedstawić je w całej ich obiektyw-ności.

Zagadnienia tych dwu wspomnianych płaszczyzn spłótły się z sobą w tak spoisty i nierozwalny węzeł, że nie sposób nawet ominąć omówienia bellerystycznej sfery zagadnień, będącej materialem tej powieści, bez dokładnego i wyczerpującego omówienia tła, które jest czemś więcej, aniżeli tą bezduszną sceneryą, wśród której „osoby dramatu“ mają przeżyć i przemysleć swoje doświadczenia życiowe. A przeżycia te są tak bogate i tyle dostarczają artystycznych wzruszeń, że zasługują na osobne sprawozdanie.

—o—